فصلنامه تحقیقات دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
دوره ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۴
صفحه: ۴۵۳-۴۴۳

Journal of facualty of Dentistry Shahid Sadoughi University of Medical Sciences
Vol.4, No.1, Spring 2015
Pages: 443-453

بررسی تمایل، انگیزه ها و اهداف ادامه تحصیل در دانشجویان دندانپزشکی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۳

علیرضا دانش‌کاظمی[۱]، عبدالرحیم داوری[۲]، محمدعلی مروتی شریف‌آباد[۳]، فاطمه میرحسینی*[۴]

چکیده

مقدمه: امروزه رشته دندانپزشکی گستردگی خاصی پیدا کرده، این گستردگی دلیلی بر تخصصی شدن شاخه‌های مختلف دندانپزشکی و تمایل دانشجویان به گذراندن دوره دستیاری تخصصی است. مطالعه حاضر، به منظور بررسی میزان تمایل دانشجویان بالینی دندانپرشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد به ادامه تحصیل در رشته‌های تخصصی طراحی گردید.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی- مقطعی، تمامی دانشجویان دوره بالینی دندانپزشکی(۲۲۰نفر) در سال ۱۳۹۳ مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات به وسیله پرسشنامه‌های محقق ساخته، پایا و روا جمع‌آوری و داده‌ها توسط نرم افزار SPSS17 و آزمون های tset T ، Chi-square ، Fisher exact test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: ۷۶/۲٪ از دانشجویان پاسخ‌دهنده مایل به ادامه تحصیل بودند. افزایش معلومات(۱/۷۲) و کسب موقعیت اجتماعی بهتر(۱/۶۶) و دستیابی به کار بهتر و بیشتر(۱/۵۸) مهمترین علل ادامه تحصیل ذکر شدند. خستگی از تحصیل(۱/۵۲) و تمایل به شروع کار بعد از تحصیل(۱/۴۸) از مهمترین علل عدم علاقه‌مندی به ادامه تحصیل بود. سه رشته تخصصی که بیشتر مورد علاقه دانشجویان بود با توجه به میانگین نمره‌ها به ترتیب عبارت بودند از: ارتودنسی(۳/۷۷)، ترمیمی(۴/۳۴)، اندودنتیکس(۴/۳۷). در این مطالعه تنها بین سال ورودی دانشجویان با انگیزه محیطی آنان ارتباط معنی داری مشاهده شد(p=۰/۰۳۸) ، تنها ارتباط بین سال ورودی با انگیزه تحصیلی معنی‌دار شد به این صورت که با بالا رفتن ترم تحصیلی دانشجویان، تمایل آنها به ادامه تحصیل بیشتر شد.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که اکثریت دانشجویان برای افزایش معلومات و کسب موقعیت اجتماعی بهتر، اشتیاق به ادامه تحصیل دارند و این تمایل برای ارتودنسی بیشتر از سایر رشته‌ها است.

واژه های کلیدی: انگیزه، دانشجویان دندانپزشکی، ادامه تحصیل

۱-دانشیار، گروه ترمیمی، عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دهان و دندان، دانشکده دندانپزشکی ، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد
۲- استاد، گروه ترمیمی، عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دهان و دندان، دانشکده دندانپزشکی ، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد
۳- استاد،گروه آموزشی سلامت سالمندی ، دانشکده بهداشت، عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دهان و دندان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد
۴- دانشجو دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد
- این مقاله برگرفته از پایان نامه دانشجویی به شماره ۶۵۱ در دانشگاه علوم پزشکی یزد می باشد.
*(نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۹۱۲۱۳۵۵۶۰۷، پست الکترونیکی: mirhosseini.fatemeh87@gmail.com
تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱/۳۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۳/۱۱

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

مقدمه

انگیزه عامل مهمی برای توضیح دلایل رفتار و هدایت آن برای رسیدن به اهداف است(۱). انگیزه یا تمایل اشاره به تلاش افراد برای ارضای نیازها و خواسته‌ها یا اهداف دارد(۲). انگیزش عاملی درونی است که فرد را از درون به فعالیت واداشته و ناشی از نیازهای بیرونی فرد است(۳). انگیزه درونی ریشه در مجموعه کوچکی از نیازهای روان شناختی مثل موفقیت و خود شکوفایی دارد که در غیاب منابع انگیزه بیرونی مسئول بروز رفتار و فعالیت های فرد می‌باشد(۲).

در مورد دانشجویان، انگیزه پیشرفت تحصیلی از اهمیت خاصی برخوردار است. با این انگیزه افراد تحرک لازم را برای به پایان رساندن موفقیت‌آمیز تحصیل،رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در کار خود را دنبال می‌کنند، تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را در امر یادگیری و تحصیل کسب نمایند(۴). چنانچه فرد از انگیزه کافی برای تحصیل در رشته‌ای برخوردار نباشد، پیشرفت مناسب ایجاد نشده و در نهایت رضایت کافی در شخص ایجاد نمی شود و در نتیجه عوارضی چون سرخوردگی، عدم رغبت به آموزش و افت تحصیلی به وجود خواهد آمد.

مطالعات مختلف نشان داده‌اند که دانشجویان گروه‌های مختلف علوم پزشکی انگیزه‌های متفاوتی برای انتخاب رشته خود دارند (۷-۵). دانشجویان رشته پزشکی مهم‌ترین عوامل انگیزشی خود را عوامل شخصیتی از جمله موقعیت و احترام اجتماعی عنوان کرده‌اند(۷،۸). برای دانشجویان دندانپزشکی بیشتر جنبه‌های اقتصادی و درآمدزایی رشته اهمیت داشته است(۷،۹،۱۰).

انسان در طول زندگی خویش بارها دست به انتخاب می‌زند چرا که قدرت انتخاب یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های والای انسانی است. انتخاب رشته تحصیلی و شغل از انتخاب‌های بزرگ زندگی فرد به شمار می‌روند زیرا زندگی را تحت تاثیر خود قرار می‌دهند(۱۱). داشتن انگیزه در انتخاب‌ها نقش بسزایی دارد در واقع انتخاب شغل و رشته تحصیلی در راستای ارضای نیازهایی است که متأثر از عوامل مختلف از جمله نیازهای رشد، مقبولیت اجتماعی و فیزیولوژیک می‌باشد(۱۲،۱۳).

دانش دندانپزشکی هم بدون شک از کهن‌ترین دستاوردهای بشری است که به مرور بر اساس آزمون و خطا و پژوهش‌های دانشمندان جهان شکل گرفته است. طبعاً این دانش نیز با پیشرفت‌های جامعه بشری دستخوش تغییرات و نوآوری‌های گسترده شده است (۱۴).

در دهه‌های اخیر به نقش حیاتی رشته‌های دندانپزشکی و پزشکی در حفظ و ارتقاء سلامت همه اقشار مردم در جوامع مختلف توجه بیشتری مبذول شده است و تغییرات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی بر ارتقاء جایگاه نیروهای کار مراقبین سلامت در جامعه تاثیر مثبت گذاشته است(۱۰). این امر اشتیاق جهت گرایش به رشته دندانپزشکی را افزایش داده است(۹) درسال‌های اخیردر کشور ما همانند بیشتر کشورها با ایجاد دانشکده‌های دندانپزشکی بسیاری(دولتی و غیردولتی) در شهرهای مختلف تعداد دانشجویان این رشته افزایش چشمگیری یافته است(۱۵). از سوی دیگر هم امروزه تغییرات اساسی در دندانپزشکی روی داده است که می‌توان از آن جمله به مواردی چون ارتقاء علمی رشته دندانپزشکی(تخصصی و فوق تخصصی)، افزایش درصد زنان دندانپزشک(۱۸-۱۶) و علاقه دندانپزشکان جهت کار در بخش خصوصی(۲۱-۱۹) اشاره کرد.

به علت تغییر سطح توقع جامعه از دندانپزشکان و دریافت خدمات دندانپزشکی در سطح بالاتر و عوامل دیگر، تنش‌های جدیدی برای دندانپزشکان به وجود آمده که تمایل به ادامه تحصیل را در آنها تقویت می‌کند. ادامه تحصیل پس از اتمام دورهٔ دندانپزشکی عمومی یکی از روش‌هایی است که می‌تواند دندانپزشکان را در ارتقاء دانش و مهارت‌های لازم یاری کند. شمار زیادی از دندانپزشکان بعد از پایان تحصیل در دوره دندانپزشکی عمومی در صدد ادامه تحصیل به صورت تخصصی هستند که عوامل متعددی در این تصمیم‌گیری تأثیر می‌گذارند. مطالعات در مناطق مختلف نشان داده‌اند ۳۸/۶٪ تا ۸۳/۱٪ از دانش‌آموختگان دندانپزشکی تمایل دارند در یکی از رشته‌های تخصصی دندانپزشکی ادامه تحصیل دهند(۲۴-۲۲). آینده‌کاری متخصصان، داشتن علاقه و استعداد در یک زمینه

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

خاص از رشته‌های دندانپزشکی، فرصت انجام تحقیقات و توصیه استادان و خانواده از جمله عوامل مؤثر به ادامه تحصیل می‌باشند(۲۷-۲۵).

انسان‌ها همواره برای انجام کارهای مختلف از جمله یادگیری و تحصیل، انگیزه‌های متفاوتی داشته‌اند که به طور طبیعی ترتیب و تقدم آن در همه یکسان نیست(۲۸).

ارزیابی میزان تمایل و انگیزه دانشجویان دندانپزشکی به ادامه تحصیل در رشته‌های تخصصی همگام با بررسی نیاز بیماران و مراکز آموزشی به متخصصان دندانپزشکی می‌تواند در امر برنامه‌ریزی‌های کلان آموزش دندانپزشکی نقش راهبردی داشته باشد(۲۹) و بر اساس این نتایج، سیاست‌های خود را تعیین نماید. از آنجایی که انگیزه دانشجویان با یکدیگر متفاوت است لازم است در هر دانشگاهی انگیزه‌ها بررسی شوند بنابراین هدف از این مطالعه بررسی تمایل دانشجویان دوره بالینی دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد به ادامه تحصیل در رشته‌های تخصصی در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۲بود.

روش بررسی

در این مطالعه توصیفی- مقطعی که به صورت سرشماری و در خرداد ماه سال ۱۳۹۳انجام گرفت تمامی دانشجویان دوره بالینی(سال سوم تا ششم) دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد به تعداد ۲۲۰ نفر مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای حاوی ۵ قسمت بود. قسمت اول اطلاعات فردی و دموگرافیک شامل جنسیت، معدل کل، محل سکونت، ترم تحصیلی، وضعیت تأهل و داشتن و یا نداشتن تمایل به ادامه تحصیل بود. در قسمت دوم جدول ۷ موردی علل علاقه‌مندی و در قسمت سوم جدول ۱۲موردی علل عدم تمایل به ادامه تحصیل قرارگرفته بود و هر یک از دانشجویان با توجه به داشتن یا نداشتن تمایل به ادامه تحصیل یکی از جداول را پرکرده و علل تمایل یا عدم تمایل خود را اولویت‌بندی کردند. سپس دانشجویان تمامی رشته‌های تخصص (۱۱ رشته که بر اساس حروف الفبا نوشته شده) را بر اساس علاقه اولویت‌بندی کردند. در قسمت آخر پرسشنامه هم علل اولویت‌بندی رشته‌ها در ۸ مورد ذکر شده بود. پرسشنامه به صورت مقیاس لیکرت سه درجه‌ای مهم، نسبتاً مهم و بی‌اهمیت طراحی شد و به ترتیب نمره ۰،۱،۲ برای آنها در نظر گرفته شد.

قبل از توزیع پرسشنامه‌ها هدف از مطالعه برای دانشجویان توضیح داده شد و در مورد محرمانه بودن اطلاعات به دانشجویان اطمینان خاطر داده شد. در ضمن پرسشنامه‌ها بدون نام بود. روایی پرسشنامه به کمک ۷ نفر از اساتید مجرب تعیین شد و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ از طریق آزمون مجدد بر روی ۳۰ دانشجو محاسبه گردید.

پرسشنامه‌ها در اختیار تمامی دانشجویان دوره بالینی(سال سوم، چهارم، پنجم و ششم) به تعداد ۲۲۰ نفر قرار گرفت که ۲۰۲ نفر در این مطالعه همکاری نمودند و پرسشنامه‌ها را تکمیل نمودند. درصد همکاری در تکمیل و عودت پرسشنامه ۹۱/۸۱٪ بود.

داده‌ها با استفاده از SPSS17 و روش‌های آماری توصیفی، آزمون T و Chi-Square Tests و Fisher's Exact Test مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج

در بین پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه، ۷۶ نفر(۳۷/۶٪) پسر و ۱۲۶ نفر(۶۲/۴٪) دختر بودند که ۶۲ نفر(۳۰/۷٪) از دانشجویان در خوابگاه و ۱۳۹ نفر(۶۸/۸٪) در محلی غیر از خوابگاه سکونت داشتند و ۱نفر(۰/۵ ٪) وضعیت سکونت خود را مشخص نکرده بود. ۵۸ نفر(۲۸/۷٪) در سال سوم، ۵۶ نفر(۲۷/۷٪) در سال چهارم، ۵۹ نفر(۲۹/۲٪) درسال پنجم و ۲۹ نفر(۱۴/۴٪) در سال ششم مشغول به تحصیل بودند. از نظر وضعیت تأهل تعداد ۵۳ نفر(۲۶/۲٪) متأهل و ۱۴۸ نفر(۷۳/۳٪) مجرد بودند و ۱نفر(۰/۵٪) وضعیت تأهل خود را مشخص نکرده بود و دانشجویان از نظر معدل کل به سه گروه تقسیم شدند که در گروه اول$x<15$، ۳۱نفر(۱۵/۳۴٪)، در گروه دوم $15\leq x<17$، ۱۳۰ نفر(۶۴/۳۵٪)، در گروه سوم$x\geq 17$، ۳۳ نفر(۱۶/۱٪) قرار گرفتند ۸ نفر(۳/۹۶٪) نیز معدل خود را مشخص نکرده بودند. در پاسخ به سؤال آیا به ادامه تحصیل علاقه‌مند هستید ۱۵۴

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

نفر(۷۶/۲٪) پاسخ بلی و ۴۸ نفر(۲۳/۸٪) پاسخ خیر را انتخاب نمودند.

مهم‌ترین علت علاقه‌مندی به ادامه تحصیل "افزایش معلومات" شناخته شد. "تمایل به استخدام در دانشگاه" کمترین تأثیر را داشت. ترتیب اولویت‌بندی علل علاقه‌مندی در نمودار ۱ بیان شده است.

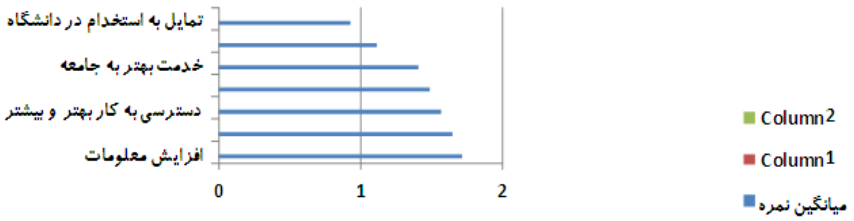

نمودار۱:علل علاقمندی به ادامه تحصیل

"خستگی از تحصیل" مهم‌ترین دلیل عدم تمایل به ادامه تحصیل تعیین شد و"عدم وجود رشته مورد علاقه در محل سکونت" و "زندگی در خارج کشور" از کمترین نمره برخوردار شد. تمامی دلایل عدم علاقه به ادامه تحصیل به ترتیب اولویت در نمودار ۲ ذکر شده است.

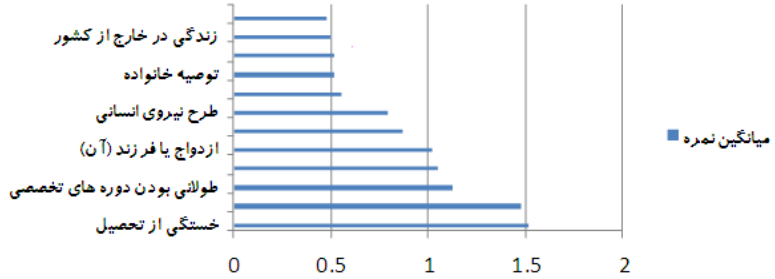

نمودار ۲:علل عدم علاقمندی به ادامه تحصیل

در میان رشته‌های تخصصی،"ارتودنسی" محبوب‌ترین رشته میان دانشجویان بود. رشته‌ها بر اساس علاقه و میانگین اولویت‌بندی دانشجویان به ترتیب ذیل می‌باشد.

۱- ارتودنسی ۲- ترمیمی ۳- اندودنتیکس ۴- جراحی فک و صورت ۵- پریودنتیکس ۶- رادیولوژی ۷- پروتزهای دندانی ۸- دندانپزشکی کودکان ۹- بیماری‌های دهان ۱۰- پاتولوژی ۱۱- دندانپزشکی اجتماعی. دلایل اولویت‌بندی رشته‌های تخصص در نمودار ۳ به ترتیب اشاره شده است. با توجه به جدول ۱ تنها متغیر سال تحصیلی با میزان علاقه رابطه معنی‌داری پیدا کرده است.

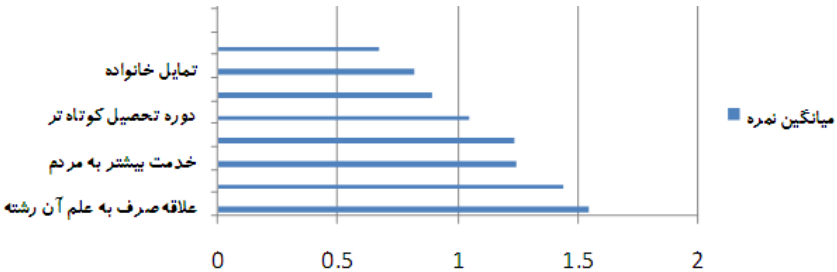

نمودار ۳ :دلایل اولویت‌بندی رشته‌ها

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

جدول ۱: تعیین و مقایسه توزیع فراوانی براساس علاقمندی به ادامه تحصیل به تفکیک متغییر های دموگرافیک

متغیرهای دموگرافیک			علاقه		کل	p-value
			بله	خیر		
جنس	مذکر	فراوانی	۵۴	۲۲	۷۶	
		درصد	٪۷۱/۱	٪۲۸/۹	٪۱۰۰	
	مؤنث	فراوانی	۱۰۰	۲۶	۱۲۶	* ۰/۲۳۲
		درصد	٪۷۹/۴	٪۲۰/۶	٪۱۰۰	
	کل	فراوانی	۱۵۴	۴۸	۲۰۲	
		درصد	٪۷۶/۲	٪۲۳/۸	٪۱۰۰	
محل سکونت	خوابگاه	فراوانی	۴۷	۱۵	۶۲	
		درصد	٪۷۵/۸	٪۲۴/۲	٪۱۰۰	
	غیر خوابگاه	فراوانی	۱۰۶	۳۳	۱۳۹	* ۱/۰۰۰
		درصد	٪۷۶/۳	٪۲۳/۷	٪۱۰۰	
	کل	فراوانی	۱۵۳	۴۸	۲۰۱	
		درصد	٪۷۶/۱	٪۲۳/۹	٪۱۰۰	
سال تحصیلی	سال سوم	فراوانی	۵۱	۷	۵۸	
		درصد	٪۸۷/۹	٪۱۲/۱	٪۱۰۰	
	سال چهارم	فراوانی	۴۳	۱۳	۵۶	
		درصد	٪۷۶/۸	٪۲۳/۲	٪۱۰۰	
	سال پنجم	فراوانی	۴۲	۱۷	۵۹	** ۰/۰۳۸ ₸
		درصد	٪۷۱/۲	٪۲۸/۸	٪۱۰۰	
	سال ششم	فراوانی	۱۸	۱۱	۲۹	
		درصد	٪۶۲/۱	٪۳۷/۹	٪۱۰۰	
	کل	فراوانی	۱۵۴	۴۸	۲۰۲	
		درصد	٪۷۶/۲	٪۲۳/۸	٪۱۰۰	
وضعیت تأهل	متأهل	فراوانی	۴۰	۱۳	۵۳	
		درصد	٪۷۵/۵	٪۲۴/۵	٪۱۰۰	
	مجرد	فراوانی	۱۱۳	۳۵	۱۴۸	* ۱/۰۰۰
		درصد	٪۷۶/۴	٪۲۳/۶	٪۱۰۰	
	کل	فراوانی	۱۵۳	۴۸	۲۰۱	
		درصد	٪۷۶/۱	٪۲۳/۹	٪۱۰۰	
معدل	> x۱۵	فراوانی	۱۹	۱۲	۳۱	
		درصد	٪۶۱/۳	٪۳۸/۷	٪۱۰۰	
	۱۵≤x<۱۷	فراوانی	۱۰۰	۳۰	۱۳۰	
		درصد	٪۷۶/۹	٪۲۳/۱	٪۱۰۰	** ۰/۰۷۷
	۱۷≤x	فراوانی	۲۸	۵	۳۳	
		درصد	٪۸۴/۸	٪۱۵/۲	٪۱۰۰	
	کل	فراوانی	۱۴۷	۴۷	۱۹۴	
		درصد	٪۷۵/۸	٪۲۴/۲	٪۱۰۰	

** Chi-Square test * Fisher's Exact Test ₸ معنی دار بودن

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

بحث

امروزه با توجه به ازدیاد تقاضا برای ورود به رشته‌های تخصصی دندانپزشکی، آگاهی از میزان و علل تمایل دانشجویان دندانپزشکی برای ادامه تحصیل در رشته‌های تخصص امری ضروری می‌باشد که می‌تواند در سیاست گذاری‌های آموزشی راهگشا باشد و با مدیریت عوامل این تقاضا، ابعاد آن را تحت کنترل درآورده و با سیاست‌های کلی نظام سلامت دهان و دندان همسو سازد(۳۲-۶،۲۲،۲۵،۳۰). از جمله مشکلاتی که پیش روی اینگونه تحقیقات می‌باشد عدم همکاری دانشجویان در تکمیل پرسشنامه می‌باشد.

نتایج این مطالعه نشان داد که از ۲۰۲ پاسخنامه بررسی شده(۷۶/۲٪) مایل به ادامه تحصیل در دوره‌های تخصص هستند. با بررسی نتایج مطالعات انجام شده در کشور می‌توان اذعان کرد که تمایل دانشجویان دندانپزشکی به ادامه تحصیل در دهه گذشته روند روبه رشدی داشته است(۳۳،۱۰،۹،۶). تمایل زیاد دانشجویان به ادامه تحصیل همسو با نتایج مطالعه Beal , Anderson است که در آن ۶۲/۸٪ دانشجویان تمایل به ادامه تحصیل داشتند(۳۴). تحقیقات انجام شده توسط Hull , Darby در سال ۱۹۸۹ در ایالات متحده، Ireland و همکاران در سال ۱۹۹۹ در شمال انگلستان و Al-Dlaigan و همکاران در سال ۲۰۱۱ در عربستان سعودی نشان دهنده افزایش تقاضا برای ادامه تحصیل در رشته‌های تخصصی دندانپزشکی است(۳۷-۳۵). در مطالعه‌ای که Mahmoud-Hashemi بر روی ۵۵۸ دانشجوی دندانپزشکی دانشکده‌های دندانپزشکی شهر تهران (دانشگاه شهید بهشتی، تهران، شاهد و آزاد) درسال ۱۳۸۰ انجام داد تمایل به ادامه تحصیل ۷۸/۵٪ بود(۲۲). Mojarad و همکاران بیان نمودند ۸۳/۱٪ از دانشجویان دندانپزشکی همدان علاقه‌مند به ادامه تحصیل در رشته‌های تخصصی بودند(۲۴).

در بررسی حاضر تفاوت معنی‌داری بین جنسیت و وضعیت تأهل با تمایل به ادامه تحصیل وجود نداشت که با تحقیقی که Sadeghi و همکاران انجام دادند همسو بود(۲۹) و همچنین Saeed و همکاران اذعان نمودند که وضعیت تأهل و جنسیت دانشجویان تاثیری بر انتخاب رشته‌های تخصصی دندانپزشکی ندارد(۲۶). این در حالیست که مطالعات مشابه نشان دادند که میزان علاقه به ادامه تحصیل در میان دانشجویان زن بیش از دانشجویان مرد است. این تفاوت ممکن است ناشی از پایین‌تر بودن میانگین سنی دانشجویان زن باشد(۳۱،۳۲،۲۴-۲۲) و مردان به دلیل عهده دار بودن تأمین اقتصادی خانواده، تمایل به شروع کار بلافاصله بعد از پایان دوره عمومی دارند(۲۴).

بین معدل کل با تمایل به ادامه تحصیل ارتباط معنی‌داری وجود نداشت که این یافته مطابق با مطالعه Salmalian می‌باشد(۳۸) همچنین در مورد محل سکونت ارتباط معنی‌داری یافت نشد.

نتایج این مطالعه بیانگر این مطلب است که ارتباط معنی‌داری بین سال تحصیلی با تمایل به ادامه تحصیل وجود دارد تمایل به ادامه تحصیل در سال‌های بالاتر کمتر می‌شود که همسو با پژوهش Mahmoud-Hashemi و Mojarad بوده که هر کدام جداگانه به این مطلب اشاره کردند که تمایل دانشجویان به ادامه تحصیل با بالا رفتن سن کاهش می‌یابد(۲۲،۲۴).

بر خلاف نتایج این مطالعه، Sadeghi و همکاران نشان دادند که بین تمایل به ادامه تحصیل با بالا رفتن ترم تحصیلی همبستگی مستقیمی وجود دارد. به طوریکه آگاهی دانشجویان پیرامون رشته‌های تخصصی و مزایای آن در ترم‌های بالاتر افزایش می‌یابد(۲۹).

افزایش معلومات و کسب موقعیت اجتماعی بهتر و دسترسی به کار بهتر و بیشتر در این مطالعه از مهم‌ترین دلایل تمایل به ادامه تحصیل شناخته شدند. این یافته با نتایج Mahmoud-Hashemi، Saeed و همکاران، Sadeghi و همکاران همسو بوده در این تحقیقات هر کدام، افزایش معلومات و رسیدن به موقعیت اجتماعی بهتر را از مهم‌ترین دلایل تمایل به ادامه تحصیل در دوره‌های تخصص شمرده‌اند(۲۹،۲۶،۲۲). یافته‌های این مطالعه با Khami و همکاران، Vahid-Dastjerdi و همکاران تفاوت داشت آنها هر کدام تمایل دانشجویان به استخدام در

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

دانشگاه را از مهم‌ترین دلیل برای ادامه تحصیل عنوان کرده‌اند(۳۱،۳۹،۴۰) در حالی که در مطالعه حاضر از بی‌اهمیت‌ترین دلایل برای ادامه تحصیل توصیه خانواده و تمایل به استخدام در دانشگاه بود.

Froeschle و Skinford در بررسی مشترک اظهار کردند که اعضای هیأت علمی از حقوق کم و ساعت کاری تمام وقت نا راضی هستند و این مسأله سبب کاهش علاقه به کار آکادمیک نگرانی در اکثر جوامع شده که با نتایج این تحقیق همخوانی دارد(۴۱).

دانشجویان در این پژوهش مهم‌ترین علل عدم تمایل خود را خستگی از تحصیل، تمایل به شروع کار بعد از تحصیل و طولانی بودن دوره‌های تخصص اعلام کردند که با نتایج تحقیقات Mahmoud-Hashemi، Sadeghi و همکاران یکسان بود(۲۹-۲۲)، ولی با نتایج Hashemipour و همکاران مغایر بود(۳۳). زیرا دندانپزشکان عمومی معمولا از درآمد مناسبی برای گذران زندگی برخوردار می‌شوند بنابراین برخی از آنها تمایلی به ادامه تحصیل ندارند و علاقه به شروع کار بلافاصله بعد دوره عمومی دارند(۲۹). اکثر دانشجویان داشتن شغل را نسبت به ادامه تحصیل در اولویت قرار می‌دهند(۴۲).

رشته‌های ارتودنسی، ترمیمی و اندودنتیکس از پرطرفدارترین رشته‌های تخصص توسط دانشجویان انتخاب شدند. رشته‌های دندانپزشکی اجتماعی، پاتولوژی و بیماری‌های دهان از کمترین تقاضا برخوردار بودند. مطالعات گذشته نیز این نتایج را تایید می‌کنند(۲۲،۲۴،۳۷،۳۹). این بی‌توجهی می‌تواند به دلیل متفاوت بودن محیط کاری این رشته‌ها با کار کلینیکی و ارتباط با بیمار باشد.

از مهم‌ترین انگیزه‌ها جهت اولویت‌بندی رشته‌ها، علاقه صرف به علم آن رشته، موقعیت و منزلت اجتماعی و خدمت بیشتر به مردم انتخاب شدندکه با Mahmoud-Hashemi، Sadeghi و همکاران همخوانی دارد(۲۹-۲۲).

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج این تحقیق می‌توان دریافت که اکثر دانشجویان دندانپزشکی دوره عمومی خواهان ادامه تحصیل در دوره‌های تخصص هستند که مهم‌ترین دلایل تمایل، افزایش معلومات،کسب موقعیت اجتماعی بهتر و دسترسی به کار بهتر و بیشتر می‌باشد. رشته‌های ارتودنسی و ترمیمی و اندودانتیکس از پرطرفدارترین رشته‌های تخصص هستند.

سپاسگزاری

نویسندگان از سرکار خانم مهندس فریماه شمسی که به عنوان مشاور آمار همکاری شایانی را داشتند، قدردانی می‌نمایند. این مقاله نتیجه پایان نامه دوره دکترای دندانپزشکی به شماره ۶۵۱ در دانشگاه علوم پزشکی یزد می باشد.

References:

1- Kosgeroglu N, Acat MB, Ayranci U, Ozabaci N, Erkal S. ***An investigation on nursing, midwifery and health care students learning motivation in Turkey***. Nurse Education in Practice 2009; 9(5): 331-39.

2- Shakibai D, Iranfar SH, Montazeri N, Rezai M, Yari N. ***The motivation of medical students studing at different levels of education.*** J Teb Va Tazkiyeh 2005; 4(58): 10 -15. [Persian]

3- Trofino AJ. ***Transformational leadership: moving total quality management to word-class organizations.*** Int Nurs Rev 2000; 47(4): 232-42.

4- Yousefi AR, Ghasemi GR, Firouznia S. ***Relationship between progress motivation and academic achievement in medical students Isfahan.*** Iranian J Med education 2009; 9(1): 79-8 5 .[Persian]

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

5- Sorori-Zanjani R,Tajkey J. ***University entrance motivation of pharmacy students of Zanjan pharmacy school.*** J Med education develop 2009; 1(1): 29-36 .[Persian]

6- Saadat s, Mohagheghi M. ***Continuing education and career motivation of volunteers participating in the residency test in 1386.*** J Teb Va Tazkiyeh 2009; 18(2): 47-55. [Persian]

7- Crossley ML, Mubarik A. ***A comparative investigation of dental and medical students motivation towards career choice.*** Br Dent J 2002; 193(8): 471-83.

8- Hajian K, Nasiri A. ***Evaluation of medical students' attitude toward future job in Babol University of Medical Sciences 2003***. J Babol Univ Med Sci 2006; 8(1): 86-95. [Persian]

9- Hashemipour M. ***Dental student,s motivation for entering dentistry in Kerman school of dentistry.*** Iran J Med Educ 2006; 6(1): 109-15. [Persian]

10- Neamatollahi H, Mehrabkhani M, Ghafarpour S, Ghasemi A. ***Evaluation of Mashhad Dental School Students' Motives and Viewpoints on Their Career Choices in 2010.*** J Mash Dent Sch 2014; 38(1): 71-84 . [Persian]

11- Shafiabadi A. ***Career advice and professional tips and job-selection theories.*** 21st ed. Tehran: Nashre Rosd 2012. P. 15, 46-8, 54-5, 209-24. [Persian]

12- Alvani M. ***Management***. 22th ed. Tehraan: Ney 2004.p.23. [Persian]

13- Shafiabadi A. ***Career choice decision.*** 13th ed. Tehran: Roshd 2003.p. 32-5. [Persian]

14- Karbasi kheir M. Look at the history of dentistry in iran. J Medical History 1391; 4(13): 137-54. [Persian]

15- Hedayati Z, Seifi N, Hekmatfar S, Badakhsh S. ***Attitudes of Shiraz Dental Students toward Their Discipline and Future Career.*** Iranian J Med Education 2012; 12(3): 176-83. [Persian]

16- Gallagher JE, Patel R, Donaldson N, Wilson NH. ***The emerging dental workforce: why dentistry? A quantitative study of final year dental students' views on their professional career.*** BMC Oral Health 2007; 7(10): 7.

17- Scarbecz M, Ross JA. ***The Relationship between gender and postgraduate aspirations among first - and fourth - year students at public dental schools: a longitudinal analysis.*** J Dent Educ 2007; 71(6): 797-809.

18- Scarbecz M, Ross JA. ***Gender Differences in first-year dental students' motivation to attend dental school.*** J Dent Educ 2002; 66(8): 952-61.

19- Noble J, Karaiskos N, Wiltshire WA. ***Motivations and future plans of Canadian orthodontic residents.*** Am J Orthod Dentofacial Orthop 2009; 136(5): 644-50.

20- Aziz SR, Ziccardi VB, Janal M, Ramnauth S. ***Career perceptions of young academic oral and maxillofacial surgeons.*** J Oral Maxillofac Surg 2007; 65(4): 762-65.

21- Noble J, Hechter FJ, Karaiskos N, Wiltshire WA. ***Motivational factors and future life plans of orthodontic residents in the United States.*** Am J Orthod Dentofacial Orthop 2010; 137(5): 623-30.

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

22- Mahmoud-Hashemi H. ***Evaluation of interest to specialties of dentistry in students of four dental universities in Tehran.*** J Islamic Dent Assoc Iran 2001; 13(38): 73-59. [Persian]

23- Weaver RG, Chmar JE, Haden NK, Valachovic RW. ***Annual ADEA Survey of Dental School Seniors: 2004 Graduating Class.*** J Dent Educ 2005; 69(5): 595-619.

24- Mojarad F, Mani Kashani K, Joudat M**.** ***Evaluation of interests of general dental practitioners in postgraduation study in Hamedan.*** [Dissertation]. Dent School Hamadan Univ Med Sci 2009. p. 388. [Persian]

25- Blissett R, Lee MC, Jimenez M, Sukotjo C. ***Differential factors that influence applicant selection of a prosthodontic residency program.*** J Prosthodont 2009; 18(3): 283-8.

26- Saeed S, Jimenez M, Howell H, Karimbux N, Sukotjo C. ***Which factors influence students' selection of advanced graduate programs? One institution's experience.*** J Dent Educ 2008; 72(6): 688-97. [Persian]

27- Scarbecz M, Ross JA. ***The relationship between gender and postgraduate aspirations among firstand fourth-year students at public dental schools: a longitudinal analysis.*** J Dent Educ 2007; 71(6): 797-809.

28- Mogaddam B. ***Psychology practice in education.*** 7th ed. Tehran: Seda and sima 2007.p.128.

29-Sadeghi M, Bahgerian A. **Postgraduate Aspiration in Dental Students at Rafsanjan University of Medical Sciences .J** Rafsanjan Univ Med Scie 2013; 12(2): 103-14. [Persian]

30- Chan WC, Ng CH, Yiu BK, Liu CY, Ip CM, Siu HH, et al. ***A survey on the preference for continuing professional dental education amongst general dental practitioners who attended the 26th Asia Pacific Dental Congress.*** Eur J Dent Educ 2006; 10(4): 210-16.

31- Khami MR, Murtomaa H, Jafarian M, Vehkalahti MM, Virtanen JI**.** ***Study motives and career choices of Iranian dental students.*** Med Princ Pract 2008; 17(3): 221-26.

32- Atchison KA, Bibb CA, Lefever KH, Mito RS, Lin S, Engelhardt R**.** ***Gender differences in career and practice patterns of PGD-trained dentists.*** J Dent Educ 2002; 66(12): 1358-67.

33- Hashemipour M, Navabi N. ***investigation of factors affecting study in various fields of specialization in dental students of South-East Iran.*** Iranian J Med Education 2012; 11(8) :979-82 .[Persian]

34- Anderson RJ, Beal JF. ***James--an appreciation. His work in academic dental public health and the speciality.*** Community Dent Health 1993; 10(3): 213-16.

35- Ireland RS, Palmer NO, Bickley SR. ***A survey of general dental practitioners' postgraduate education activity and demand for extended modular postgraduate programmes.*** Br Dent J 1999; 187(9): 502-06.

36- Al-Dlaigan YA, Al-Sadhan R, Al-Ghamdi M, Al-Shahrani A, Al-Shahrani M. ***Postgraduate specialties interest, career choices and qualifications earned by male dentists graduated from King Saud University.*** The Saudi Dent J 2011; 23(2): 81-6.

37- Hull RH, Darby ML. ***Continuing education.*** J Dent Hyg 1989; 63(9): 415-22.

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

38- Salmalian Z,Kazemnezhad Leili E. ***Correlation between self-concept and academic achievement of students.*** J Nurs 2013; 24(71) :40-7. [Persian]

39- Vahid Dastjerdi E, Mahdian M, Nazarali Sh, Badiee MR. ***Study motives and career plans of postgraduate students in Dental School, Shahid Beheshti University of Medical Sciences.*** J Dent School Shahid Beheshti Univ Med Sci 2011; 29(1): 36-42. [Persian]

40- Zare H, Rastegar A. ***The causal model of predicting virtual education students' academic achievement: the role of intelligence beliefs, achievement goals and academic emotions.*** J Social Cognition 2014; 3(2): 19-32. [Persian]

41- Froeschle ML, Sinkford JC. ***Full-time dental faculty perceptions of satisfaction with the academic work environment.*** J Dent Educ 2009; 73(10): 1153-70.

42- Gharehaghaji N, Mirahadi M***. Evaluating Motivation and Interest in Choosing Career or Higher Education Study among Radiology Students in Tabriz University of Medical Sciences.*** J Med Education 2014; 5(2): 149-55.

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]

Assessment of Tendency, Attitudes, and Aims of Continuation of Education Among Students of Dentistry in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2014

Danesh kazemi AR(DDS, MSc)[1], Davari AR(DDS, MSc)[2], Morowati Sharifabad MA(PhD)[3], Mirhosseini F[*4]

[1] Assosiate Professor, Department of Operative and Esthetic Dentistry, Member of Social Determinants of Oral Health Research Center, School of Dentistry, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
[2] Professor, Department of Operative and Esthetic Dentistry, Member of Social Determinants of Oral Health Research Center, School of Dentistry, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
[3] Professor, Ageing Health Department, School of Public Health, Member of Social Determinants of Oral Health Research Center, , Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
[4] Dental Student, School of Dentistry, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Received: 20 Apr 2015 ***Accepted:*** 1 Jun 2015

Abstract

Introduction: Today, dentistry is specially extended, which is due to the specialization of different branches of dentistry and students' tendency toward specialty courses; ergo, the current study was designed to investigate the tendency of dentistry students at Yazd Shahid Sadoughi University of Medical Sciences toward higher education.

Methods: This descriptive cross-sectional study was carried out on all students of clinical dentistry (n=220) of Shahid Sadoughi University in 2014. The study data was collected using a researcher-made valid and reliable questionnaire containing demographic characteristics, questions about the aspiration and disinterest to higher dental education, students' specialty field preferences based on their interest and the reasons of their preferences. The collected data was analyzed by SPSS software (ver 17), applying T test, Chi-square, and Fisher exact test.

Results: The majority of students (76.2%) were interested in continuing their specialized education. The students mentioned that obtaining higher clinical skills and knowledge, higher social opportunities, and more and better job opportunities were the most important factors in their tendency toward continuing specialized education. Inclination to work after graduation and tiredness of education were the most important factors of disinterests in continuing specialized education. Specialty fields which seemed most interesting to the students involved: Orthodontics (3.77%), Operative dentistry (4.34%), Endodontics (4.37%).

Conclusion: The findings of the present study revealed that the majority of dentistry students are interested in higher education to obtain higher clinical skills and knowledge as well as better social opportunities; and orthodontics was the first choice for most of them.

Keywords: Dentistry Students, Education Continuing, Motivation

This paper should be cited as:
Danesh kazemi AR, Davari AR, Morowati sharifabad MA, Mirhosseini F. ***Assessment of tendency, attitudes, and aims of continuation of education among students of dentistry in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2014***. Yazd Journal of Dental Research 2015; 4(1): 443-53.

****Corresponding author: Tel: 09121355607, Email: mirhosseini.fatemeh87@gmail.com***

[Downloaded from yjdr.ssu.ac.ir on 2026-09-16]